

SAMORZĄD

TYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO

Rok XIV.

WARSZAWA, 10 LIPCA 1932 R.

Nr. 28

DRUKI I URZĄDZENIA MELDUNKOWE.

Dzięki zabiegom w wytwórniach papierniczych oraz licznie napływającym zamówieniom udało nam się obniżyć kalkulację wszystkich druków, wobec czego ustalamy ceny na te druki następujące, jak na zamieszczonym poniżej cenniku.

Wszystkim naszym odbiorcom oraz tym, którzy ostatnio przesłali zamówienia na druki z II-go etapu liczyć będziemy według cen poniżej podanego cennika.

Warunki finansowe, w których pracujemy, nakazują nam prosić naszych Odbiorców o jak najszybsze regulowanie należności gotówką i w tym celu dajemy ustępstwo 30% skonta, o ile rachunek będzie uregulowany w terminie miesięcznym.

CENNIK

Wzór 1	zgłoszenie zamieszkania	100 sztuk	Zł. 0.90	Wzór 10	Hotelowa książka meldunk.	50 ark. 100 kart	Zł. 4.50
" 2	" zmiany miejsca zamieszkania	" "	" 1.10	" 10	" "	100 " 200 "	" 8.25
" 3	karta zameldowania	" "	" 1.—	" 10a	Lista osób przebywających	100 sztuk	" 2.25
" 4	" wymeldowania	" "	" 1.10	" 11	Ankieta A	100 sztuk	" 0.80
" 3a	Karta zameldow. dla cudzoziemców	" "	" 1.10	" 11a	Arkusze zbiorczy do ankiety A. wzór 11	100 sztuk	" 2.25
" 4a	Karta wymeldow. "	" "	" 1.20	" 12	Ankieta B	100 "	" 0.90
" 5	Karta meldunkowa dla osób podleg. powsz. obow. wojskowemu	" "	" 0.80	" 13	Karta zameldowania dla hoteli (Dz. U. P. P. 20.V 31 r. Nr. 47 poz. 409)	100 sztuk	" 1.—
" 6	Rejestr mieszkańców luźne arkusze	" arkuszy	" 20.—	" 14	Karta wymeldowania	100 "	" 1.20
" 6a	Składowiz do rejestru mieszkańców (okólnik M. S. W. Nr. 65 25.IV.-31 r. poz. 13)	" "	" 11.—	" A.	Dowód zmiany miejsca zamieszkania	100 ark.	" 4.50
" 7	Karta rodzinna	" sztuk	" 10.—	" B.	Dowód zamieszkania	100 sztuk	" 2.40
" 8	Rejestr osób przyb. do gminy (luźne ark.)	" arkuszy	" 6.—	" C.	Zawiadomienie	100 "	" 2.40
	W stanie zbroszowanym 24 ark.	1 zeszył	" 2.—	" D.	Zawiadomienie pół arkusza	100 "	" 2.25
	w formie księgi oprawn. w płótno 50 ark. 100 kart)	" "	" 7.90	" E.	Ponaglenie pół arkusza	100 "	" 2.25
	75 " 150 " "	" "	" 10.50		Domowe księgi meldunkowe § 2 Instr. M. S. W. po 15 ark. 30 kart	" "	" 2.—
	100 " 200 " "	" "	" 13.50		25 " 50 " "	" "	" 3.—
	125 " 250 " "	" "	" 15.50		50 " 100 " "	" "	" 4.95
	150 " 300 " "	" "	" 17.50		100 " 200 " "	" "	" 8.50
" 8a	Rejestr dla osób opuszcz. gm. (luźne ark.)	100 ark.	" 6.—		zeszył 12 " 24 karty	" "	" 1.20
	w formie zbroszowanej 24 arkusze 1 zeszył	" "	" 2.—				
	Księga oprawn. w płótno po 50 ark. 100 kart	" "	" 7.90				
	75 " 150 " "	" "	" 10.50				
	100 " 200 " "	" "	" 13.50				
	125 " 250 " "	" "	" 15.50				
	150 " 300 " "	" "	" 17.50				
UWAGA:	Wszystkie księgi oprawn. wzoru 8 i 8a, jak wyżej podano, oprawne nie w płótno ale w papier, imitację płótna. 1 zł. taniej na każdym egzemplarzu.						
Wzór 9	Rejestr domów luźne arkusze 100 arkuszy		Zł. 4.50		Kazimierz Szczepański. Ankieta rejestracyjna ludności wskazówki w jej przeprowadzeniu		1 egz. " 0.30
	zbroszowane 12 arkuszy w jeden zeszył		" 0.80		B. Brodowski. „Rejestry mieszkańców i meldunki w Polsce” podręcznik		1 egz. " 6.50
	w formie księgi oprawn. po 25 ark. (50 kart)		" 3.—		K. Tokarski „Wskazówki dla meldujących się”		1 " " 0.60
	50 " 100 " "		" 4.50		Kartoteka podwójna dla wzorów 1, 2, 3, 4, 1a, 2a, 3a, 4a. 11 i 12 oraz 13 i 14		1 sztuka " 16.—
	75 " 150 " "		" 6.—		Kartoteka do karty rodzinnej (wzrost 7) i dokumentów metrykalnych na 1500 kart		" 35.—
	100 " 200 " "		" 8.25		Kartoteka pojedyncza bez zamknięcia		1 sztuka " 8.—
					Palec gumowy		1 sztuka " 0.65
					Koperta do dokumentów metrykalnych i innych		za 100 sztuk " 8.50

UWAGA: Szczegółowe prospekty dotyczące kartotek oraz urządzeń kartotekowych (koniki i t. p.) wysyłamy na żądanie. Rejestr mieszkańców wzór 6 i składowiz do rejestru mieszkańców wzór 6a na żądanie oprawiamy w specjalne gatunki płótna. Wszystkie oprawy wogóle, zależnie od ich grubości, wykonujemy mocno i trwale. Wszystkie księgi, o ile wymaga tego samo przeznaczenie książki, są sznurowane i przygotowane do poświęcenia. Zapotrzebowane materiały, zależnie od brzmienia zamówienia, wysyłamy za zaliczeniem lub na otwarty rachunek. Od rachunków regulowanych gotówką i wykupionych za zaliczeniem pocztowym udzielamy skonta w wysokości 30%. Rachunki uiszczane po upływie miesiąca trzymiesięcznymi weksłami nie podlegają specjalnemu oprocentowaniu. Przy zamówieniach większych nadsyłanych przez Wydziały Powiatowe lub Starostwa oraz Miasta warunki kupna oraz płatności do specjalnego omówienia. We wszystkich sprawach wątpliwych, jak ogłaszaliśmy w swoim czasie, udzielamy wyczerpujących fachowych objaśnień i informacji.

Do cen podanych doliczamy faktyczne koszty ekspedycji i porta.

Zamówienia kierować pod adresem:

SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY Sp. z o. o. w Warszawie, Warszawa, ul. Śto-Krzyska 13.

Zarząd gminy MASIEWO z siedzibą w os. Narewka, powiatu Bielsk-Podl. ogłasza

K O N K U R S
NA STANOWISKO SEKRETARZA GMINY

Wymagania: 1) Obywatelstwo Polskie. 2) Ukończenie szkoły z zakresu 6-ciu klas gimnazjalnych. Kurs Adm. Samorząd. 3) Praktyka najmniej 3 letnia na stanowisku sekretarza. 3) Nieprzekraczalny wiek 35 lat.

Podania wraz z własnoręcznie napisanym życiorysem i zaświadczeniami z poprzednio odbytej służby, należy wnieść do urzędu gminy Masiewo w Narewce. Posada do objęcia z dn. 1 sierpnia 1932 roku. Na powyższą posadę mogą reflektować tylko sily pierwszorzędne z dobrmi referencjami i zaświadczeniami. Do posady przywiązane są pobory po odbyciu jednorocznego okresu próbnego w/g IX st. sl. oraz świadczenia w naturze: mieszkanie, opał i światło.

Wójt Gminy Masiewo
(—) T. Skiepkowski

Podajemy do wiadomości wszystkim naszym łaskawym Odbiorcom, że od nowego roku otworzyliśmy dział sprzedaży

POMOCY BIUROWYCH I MATERJAŁÓW PIŚMIENNYCH.

Wszelkie zapotrzebowania wykonywujemy w dowolnych ilościach.

Powyższą wiadomość pozwalamy sobie przesłać Szanownym Urzędom, w szczególności Urzędom Wojewódzkim, Wydziałom Powiatowym, Komunalnym Kasom Oszczędności, Szpitalom, Magistratom, Starostwom i Urzędom Gminnym.

Na życzenie wysyłamy prospekty, względnie wyczerpujące objaśnienia.

Oczekując łaskawych zleceń, pozostajemy

Z poważaniem
SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY
Sp. z o. o. w Warszawie.

Wydział Powiatowy Sejmiku Janowskiego ogłasza

K O N K U R S
NA STANOWISKO ORGANÓW URZĘDOWEGO BADANIA MIĘSA I ZWIERZĄT RZEŻNYCH W OSADACH: ANNOPOLU I ZAKLIKOWIE.

Wymagane kwalifikacje: 1) obywatelstwo polskie; 2) dyplom lekarza weterynarii; 3) świadectwo z poprzedniej służby państwowej względnie samorządowej.

Podania z własnoręcznie napisanym życiorysem należy wnieść do Wydziału Powiatowego w Janowie Lubelskim do dnia 20 lipca 1932 r.

Do powyższych posad przywiązane są pobory 200 zł. miesięcznie.

Wolna praktyka dozwolona. Posady do objęcia od dnia 1 sierpnia 1932 r.

Sekretarz Wydziału (—) *Izidor Kamiński.*

Przewodniczący Wydziału Starosta Powiatowy (—) *Karol Pohoski*

czos. 13458/14/28

SAMORZĄD

TYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO

PRENUMERATA KWARTALNA
10 ZŁOTYCH.

NUMER POJEDYŃCZY 1 ZŁOTY.

KONTO CZEKOWE P. K. O. Nr. 1520

REDAKCJA
WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 81 a
TELEFON 9-66-06.

ADMINISTRACJA
WARSZAWA, ŚW. KRZYSKA 13 m. 15
TELEFON 442-63.

Ceny ogłoszeń: Wolne miejsce na pierwszej str. okładki lub strona w tekście: 450 zł. — 1/2 str. 225 zł. — 1/4 str. 112 zł. 50 gr. Poza tekstem za stronę: 300 zł. — 1/2 str. 150 zł., 1/4 str. 75 zł. Publikacje bilansów o 50% drożej. Ogłoszenia instytucyj komunalnych (dostarczone bezpośrednio do Administracji o 25% taniej) za str. 200 zł. 1/2 str. 100 zł. — 1/4 str. 50 zł.

Redaktor — Dr. Maurycy Zdzisław Jaroszyński.

Komitet Redakcyjny: *Aleksander Bogusławski, Henryk Le Brun, Wacław Gajewski, Władysław Korsak.*

ROK XIV.

WARSZAWA, 10 LIPCA 1932 r.

Nr. 28

TREŚĆ Nr. 28: Członkowie zarządów gminnych w wydziale powiatowym — *M. Jaroszyński*. Ochrona odszkodowań pogorzelo-
wych przed zajęciami — *Franciszek Zarębski*. Zubożanie wsi — *Stary*. Samorządowa prasa — *St. Gliszczyński*. Scalenie prasy
samorządowej — *Jerzy Bonkowicz-Sittauer*. Sprawy bieżące. Ze Związku Powiatów Rz. P. Wiadomości gospodarcze. Porad-
nik. Nadesłane.

Wszystkie Instytucje Samorządowe winny umieszczać ogłoszenia (konkursy, przetargi, statuty, obwieszczenia i t. p.) w ich własnym organie, tygodniku „SAMORZĄD“, przesyłając je do Samorządowego Instytutu Wydawniczego Sp. z o. o. w Warszawie.

Warszawa, Świętokrzyska 13.

28-52

Członkowie zarządów gminnych w wydziale powiatowym

Obowiązujące w Polsce ustawodawstwo dopuszcza, ażeby członkowie zarządów gminnych (wójci, burmistrzowie, ławnicy) oraz sołtysi zasiadali w wydziałach powiatowych. Natomiast rządowy projekt ustawy o częściowej zmianie ustroju samorządu powiatowego staje na stanowisku przeciwnym i głosi w ustępie 6 art. 4, co następuje: „Prawo obieralności do wydziału powiatowego nie służy czynnym na obszarze jego działania członkom zarządów gmin wiejskich i miast niewydzielonych z powiatowych związków samorządowych oraz sołtysom i podsoltysom“.

Powyższa sprawa, wielokrotnie poruszana w dyskusjach publicznych, lecz w opinii działaczy samorządowych dotąd niezgodniona, wymaga ostatecznego wyświeślenia, skoro projekt rządowy ma wkrótce wejść pod definitywne obrady Sejmu.

Głównym i zasadniczym argumentem, przemawiającym za niepołączalnością stanowiska członka zarządu gminy ze stanowiskiem członka wydziału powiatowego, jest kolizja funkcji wydziału powiatowego z jednej i zarządu gminy

z drugiej strony. Albowiem w obowiązującym u nas ustroju komunalnym wydział powiatowy jest powołany do nadzoru nad samorządem gminnym i w wykonaniu tego prawa i obowiązku nadzoru kontroluje działający w imieniu gminy zarząd. Dopuszczenie członków zarządów gminnych do składu wydziału prowadziłoby tedy do pomieszenia funkcji tych dwóch organów, do wytworzenia się w pewnych wypadkach takiego zgoła niedopuszczalnego stanu rzeczy, w którym kontrolujący byłiby równocześnie kontrolowanymi.

Nie chodzi tu oczywiście o stan taki w dosłownem tego słowa znaczeniu; możnaby go bowiem łatwo uniknąć, wprowadzając zasadę wyłączenia z obrad i głosowania wydziału członka zarządu tej gminy, której sprawę wydział powiatowy omawia i decyduje. Nie chodzi również o mechaniczną majoryzację wydziału przez członków, będących równocześnie wójtami, burmistrzami czy ławnikami; możnaby bowiem zapobiec majoryzacji przez wprowadzenie przepisu, że na ogólną liczbę 6-ciu członków wydziału nie można wybrać więcej, jak np. 2-ch członków zarządu

W-1749/78/169

gminy. Chodzi natomiast o pomieszanie funkcji znacznie subtelniejszej natury, którego nie da się uniknąć takimi mechanicznymi środkami.

Oto po pierwsze wytwarzanie się pewnego rodzaju poczucia solidarności zawodowej wśród osób, zajmujących takie same urzędy publiczne, jest zjawiskiem zupełnie naturalnym. Należy się przeto liczyć z tem, że członek zarządu gminy, zasiadający w wydziale powiatowym, mimowoli będzie podlegał skłonności „brania strony“ zarządów gminnych, nadzorowanych i kontrolowanych przez wydział powiatowy.

Będzie w mniejszości w wydziale — może ktoś powiedzieć. Tak, ale w mniejszości czysto mechanicznej. Skoro bowiem dana osoba dzięki swej aktywności publicznej otrzyma mandat do wydziału, potrafi niewątpliwie oddziaływać na innych członków tego samego kolegium. W rezultacie obecność członków zarządów gminnych w wydziałach powiatowych — bez względu na ich liczbę — działać może w kierunku stępienia ostrza nadzoru, wykonywanego przez wydział w stosunku do gmin. A tymczasem gospodarka publiczna wogóle, a samorządowa w szczególności, wymaga n a d z o r u j a k n a j o s t r z e j s z e g o i n a j s u r o w s z e g o. Aby jej zapewnić należytą powagę w społeczeństwie, trzeba usunąć wszystko, co może ma nadzór i kontrolę nad nią rzucać najlżejszy chociażby cień słabości i względności.

Ponadto zachodzą tu kolizje innej jeszcze natury. Np. stosunek do starosty. Nie uważam za istotne argumentów, które twierdzą, że starosta dążyć będzie do wprowadzenia do wydziałów członków zarządów gminnych, jako ludzi w znacznej mierze od siebie zależnych, aby mieć w wydziale „swoich“ ludzi. Bo zależnie od stopnia moralności publicznej starosta i innymi sposobami cel ten osiągnąć może i otoczyć się w wydziale ludźmi sobie powolnymi. Natomiast istotną kolizję widzę w tem, że w zakresie gospodarki powiatowej wydział zajmuje w stosunku do starosty stanowisko w pewnej mierze nadrzędne, gdy z drugiej strony starosta w zakresie spraw gminy jest nadrzędny w stosunku do zarządu gminnego. Obecność członków zarządów gminnych w wydziale może tedy prowadzić do skomplikowania wzajemnych zależności, które niekorzystnie odbijać się może i na gminie i na gospodarce powiatowej.

Jeszcze jaskrawiej przedstawia się sprawa w stosunku do inspektora samorządu gminnego. Nie jest on wprawdzie formalną władzą dla zarządu gminnego, ale sprawuje niezmiernie ważne funkcje bezpośredniej kontroli zarządu gminnego. Jakaż więc będzie jego sytuacja, jeśli w wydziale, który jest jego władzą, zasiadać będą kontrolowani przez niego członkowie zarządów gminnych?

Niema oczywiście mowy o tem, ażeby uznanie niepołączalności mandatu członka wydziału z mandatem członka zarządu gminnego stanowić mogło jakąkolwiek ujmę dla członków zarządów gminnych. Takich wyłączeń bowiem, uzasadnionych interesem publicznym, jest w prawie publicznym bardzo wiele. Najbliższy przykład: niepołączalność stanowiska urzędnika komunalnego — gminnego i powiatowego — z członkostwem wydziału. A przecież urzędnik gminny jest formalnie tylko wykonawcą woli zarządu gminnego. Skoro nie budzi wątpliwości wyłączenie wykonawcy, to tem bardziej wątpliwości budzić nie powinno wyłączenie tych, których wolę on wykonywa.

Z powyższych względów uważam stanowisko projektu rządowego w tej sprawie za z a s a d n i c z o słuszne.

Są jednak względy oportunistyczne, które się przytacza przeciw tej słusznej zasadzie lub za jej modyfikacją.

Oto przede wszystkim wykluczenie członków zarządów gminnych z wydziałów powiatowych usuwa szanse wybrania do wydziału, który tak wiele ma do powiedzenia w sprawach gminnych, osoby, najlepiej się znające na gospodarce gminnej. Nie sądzę jednak, aby wzgląd ten mógł przeważać wobec przytoczonych minusów. Trudno ponadto stać na stanowisku, że wszyscy, którzy nie są członkami zarządów gminnych, o gospodarce gmin nie mają pojęcia. Zwłaszcza, że samorząd gminny jest instytucją na większości terenów Rzeczypospolitej bardzo starą i wyrobił już wielu znawców, którzy w t e j c h w i l i w zarządach gminnych nie zasiadają. Sądzę, że dostatecznie wyrobionych znawców wytworzył on tam nawet, gdzie jest w dzisiejszej swej formie instytucją nową.

Inny argument: wyłączenie członków zarządów, wobec braku wyrobionych ludzi zwłaszcza w stosunkach wiejskich, zmniejsza znacznie szanse wybrania do wydziału osób wogóle dostatecznie wyrobionych w sprawach publicznych. Byłby to może wzgląd istotny, gdybyśmy stali na stanowisku gminy ściśle miejscowej, wtedy bowiem paręset lub więcej osób aktywnych byłoby zgóry wykluczonych od uzyskania mandatu w wydziale. Sprawa wygląda zupełnie inaczej, kiedy stajemy na stanowisku gminy zbiorowej.

Natomiast — właśnie z ostatnio przytoczonego powodu — projekt rządowy idzie, zdaniem mojem, zbyt daleko, wykluczając wszystkich sołtysów i ich zastępców. Tembardziej, że funkcje sołtysów i ich zastępców, nadzorowane przez wydziały powiatowe, są nieliczne i mało istotne.

M. Jaroszyński.

Ochrona odszkodowań pogorzeliowych przed zajęciami

Obowiązujące w Państwie Polskiem przymusowe ubezpieczenie budowli od ognia w założeniu swem ma na celu ochronę przed klęską pożarów przez umożliwienie poszkodowanym odbudowy zniszczonych przez pożar budowli. Wszystkie ustawy, poczynając od

wprowadzającej instytucję przymusowego ubezpieczenia od ognia z roku 1803 aż do ostatniej z okresu autonomji Królestwa Kongresowego, posiadały wyraźne przepisy, wskazujące na odbudowę, jako cel odszkodowania oraz chroniące wskutek tego odszkodo-

wanie od zajęć sądowych i administracyjnych. Dopiero po klęsce ostatniego powstania zaborca rosyjski pominął w wydawanych przez siebie ustawach przepisy o przeznaczeniu i ochronie odszkodowania, dając pozornie wyraz swemu liberalizmowi, faktycznie zaś stwierdzając obojętność co do celu, jakim miała służyć instytucja przymusowego ubezpieczenia budowli od ognia.

Odrodzone Państwo Polskie w ustawie z dn. 23 czerwca 1921 roku stało również na gruncie mającego za sobą półwiekową tradycję liberalizmu, uważając za zbędne krepowanie właścicieli budowli przeznaczeniem odszkodowania, zwłaszcza, że w owym bezpośrednio powojennym okresie pęd do odbudowy zniszczonych osiedli był tak żywiołowy, a potrzeby w tym względzie tak wielkie, że o możliwości wypaczenia celu odszkodowania pogorzelnego można było nie myśleć.

W owym czasie niemożność osiągnięcia całkowicie celu przymusowego ubezpieczenia w postaci odbudowy pochodziła raczej z winy samej instytucji, której niedomaganie wyraziło się w niedostatecznym zabezpieczeniu budowli. Wskutek bowiem szybko postępującej dewaluacji pieniądza, szacunki budowli deprecjonowały się, uniemożliwiając pogorzelnicy za otrzymane odszkodowanie odbudowę zniszczonych przez pożar budowli. Usunięcie tego stanu rzeczy wymagało z uwagi na wynikający stąd zwrot obciążenia płatników dłuższego okresu czasu i dopiero rok 1929 przyniósł dostosowanie sum oszacowania budowli do ich rzeczywistej wartości i umożliwił tem samem całkowite wypełnienie zadań ubezpieczenia.

Ale moment ten zbiegł się z nadchodzącą do nas od Zachodu falą depresji gospodarczej, której skutkiem był stały spadek cen materiałów budowlanych i robocizny. Aczkolwiek szacunki budowli, przyjęte za podstawę do ubezpieczenia, zawierały w sobie pewną rezerwę dla uwzględnienia wahań cen, została ona szybko pochłonięta i przekroczona wskutek znacznego obniżenia się wartości budowli. Z drugiej strony kryzysowi gospodarczemu z charakterystycznym dla niego brakiem środków na regulację zobowiązań z okresu dobrej konjunktury towarzyszy zwykle w dziedzinie ubezpieczeń ogniowych wzrost palności. Znamienny jest przytem objaw podpaień, które pochodzą, jak świadczą wyniki dochodzeń, nie tylko z ręki właścicieli budowli, ale również i z ręki ich wierzycieli, którzy następnie w drodze zajęcia odszkodowania realizują swe wierzytelności.

Ten stan rzeczy, zagrażający prawidłowemu funkcjonowaniu instytucji przymusowych ubezpieczeń, wymagał szybkiego usunięcia jego przyczyn, zwłaszcza, że wobec trudności wykrycia faktów podpaień należało się liczyć z rozpowszechnieniem jego deprawującego wpływu.

Dla zaradzenia złemu chociażby częściowo przez wykluczenie interesu wierzyciela w nieszczęściu dłużnika, została wydana ustawa z dnia 17 marca 1932

roku (Dz. U. Nr. 30, poz. 303), zmieniająca odpowiednie postanowienia prawa o przymusie ubezpieczenia od ognia (rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 27.V. 1927 r.) co do płatności odszkodowania. W myśl nowowydanych przepisów jeżeli właściciel zniszczonej budowli oświadczy, że odszkodowanie użyje na odbudowę, będzie ono mu wypłacone w ratach, a zajęcia zarówno administracyjne (naprz. z tytułu podatków) jak i sądowe stają się wtedy bezskuteczne. Wypłata następuje wówczas do rąk właściciela w miarę odbudowy w trzech ratach, z których pierwsza płatna jest najpóźniej w miesiąc po zajściu szkody, druga po stwierdzeniu, że pierwsza rata została zużyta na odbudowę, trzecia po dokonaniu odbudowy w wartości nie mniejszej od przyznanego odszkodowania.

Ustawa z 17 marca 1932 r. utrzymała pozatem ochronę wierzycieli hipotecznych, którzy w obawie użycia odszkodowania przez właściciela na inny cel mogą sprzeciwić się wypłacie odszkodowania jednorazowo, a wtedy odszkodowanie jest wypłacane właścicielowi w ratach w miarę odbudowy w sposób wyżej podany. Tem samem wierzycielom hipotecznym zostaje przywrócone zabezpieczenie, jakie posiadali przed pożarem. Z redakcji odpowiedniego przepisu wynika, że gdyby wierzycieli takich było kilku, a posiadający pierwszeństwo hipoteczne zgodził się na wypłatę odszkodowania, pozostali mogą to uniemożliwić, powodując swoim sprzeciwem wypłatę odszkodowania w ratach na odbudowę.

Sprzeciw wierzycieli hipotecznych będzie miał również znaczenie, jeżeli właściciel zniszczonej przez pożar budowli ustąpi swe prawa do odszkodowania osobie trzeciej już po pożarze.

O ile w tym wypadku wierzyciele hipoteczni nie uczynią zawczasu, jak to jest przewidziane w prawie o przymusie ubezpieczenia, zastrzeżenia przeciwko jednorazowej wypłacie odszkodowania, albo też nie złożą takiego sprzeciwu już po pożarze, cesja prawa do odszkodowania będzie miała moc i będzie ono wypłacone cesjonariuszowi. Prawa tego cesjonariusza będą służyły nawet przed zajęciami, o ile dokument o dokonaniu cesji będzie złożony przed dokonaniem zajęcia.

Ustawa z dn. 17 marca 1932 r., wprowadzająca ochronę odszkodowania przed zajęciami usuwa z ogólnej masy przyczyn pożarów, najbardziej godne potępienia, jako rujnujące pogorzelnca, podpalenia ze strony wierzycieli. Systematyczna niżka szacunków budowli w miarę spadku cen materiałów i robocizny w ostatnich latach doprowadziła je do poziomu, który wyklucza wogóle spekulacyjne podpalenia, obliczone na otrzymanie wygórowanego odszkodowania.

Nowy stan prawny winien przyczynić się do poprawy funkcjonowania instytucji przymusowego ubezpieczenia od ognia, o ile tylko regularny wpływ składki pozwoli na szybką wypłatę odszkodowań.

Franciszek Zarębski.

Zubożanie wsi

Jakże często na zjazdach gmin wiejskich i powiatów, na łamach ich prasy, słyszymy wyrzekania na złe prawa, na nierównomierne traktowanie wsi i miasta. Ileż to rezolucyj uchwalono, potępiając niesłuszne, bo prawie żadne, obciążenie ludności miast niewydziałonych na rzecz powiatów, do których te miasta należą i w sprawach jego przedstawiciele miast decydują. Pomimo to raz po raz w budżetach i w rozmaitych uchwałach spotykamy dobrowolne jednakowe traktowanie przez powiaty miast niewydziałonych jak i gmin wiejskich.

Na jeden z takich przejawów pozwolę sobie zwrócić uwagę. W Nr. 14 Lubelskiego Dziennika Wojewódzkiego z r. b. pod poz. 109 ogłoszono statut Związku Międzykomunalnego dla utrzymania szpitala dla chorych skórnych i wenerycznych. Do związku należy 15 powiatów i 3 miasta wydzielone: Lublin, Chełm i Siedlce. Koszta rozkładają się pomiędzy członków (deficyt do pokrycia) w stosunku do liczby chorych leczonych w szpitalu z terenów poszczególnych związków.

Dlaczego wzięto za podstawę liczbę chorych a nie liczbę dni chorych? Przecież jeden chory może pozostać w szpitalu całe miesiące, a drugi może wyjść z niego po tygodniu. Ale mniejsza o tę nieścisłość w obrachunku. Ważniejszym momentem jest tu dobrowolne wzięcie na siebie przez powiaty, t. j. przez ludność gmin wiejskich, kosztów pokrywania deficytów, wynikających z prowadzenia szpitala wenerycznego, obsługującego przecież przeważnie ludność miast!

Dlaczego sejmiki coś podobnego uchwałyły? Czyżby nie było nikogo, ktoby zwrócił uwagę na ten prezent na stałe czyniony miastom przez ludność wiejską? Czy może uczyniono to świadomie w przekonaniu, że bogatą wieś stać na podarunki wyniszczonym miastom?

Ale może niesłusznie napadamy na sejmiki. Być może, że do Związku Międzykomunalnego dla tego nie wprowadzono miast niewydziałonych, jako samodzielnych członków, żeby nie stwarzać zbyt wielkiej machiny. Może natomiast wszystkie powiaty korzystają z uprawnień art. 32 ustawy o finansach komunalnych, znowelizowanej w 1928 r. (Dz. Ust. 36), który uprawnia powiaty do żądania dopłat od miasta, korzystającego specjalnie z danego urządzenia. Jeżeli tak było i jeżeliby suma składki przypadająca na powiat była rozkładana na miasta niewydziałone według tego samego wskaźnika, t. j. w stosunku do liczby chorych czy liczby dni — chorych, to ostatecznie mielibyśmy stan rzeczy takiz sam, jakgdyby miasta niewydziałone należały do związku międzykomunalnego.

Obawiam się jednak, że jest inaczej i że za chorych weneryków z miasteczek deficyt pokrywa powiat, co z punktu widzenia podatkowego oznacza — ludność wiejska.

Należy więc apelować do powiatów województwa lubelskiego, by albo zmieniły statut albo pamiętały o stosowaniu art. 32 ustawy o finansach komunalnych.

Stary.

Samorządowa prasa

Z rozwojem samorządu w Polsce rozwijała się również i prasa samorządowa. Powstawały nie tylko lokalne czasopisma poświęcone działalności poszczególnych miast i powiatów, ale również organa zajmujące się działalnością samorządu poszczególnych dzielnic Rzeczypospolitej oraz prasa samorządowa ogólnopolska, reprezentująca bądź to centralne związki samorządów (powiatów, miast, gmin wiejskich) bądź to związki pracowników samorządowych.

Bezstronnie musimy przyznać, że prasa samorządowa, zwłaszcza wydawana w stolicy, artykułami dyskusyjnymi, sprawozdaniami ze zjazdów, z działalności organów związków centralnych, z działalności poszczególnych związków komunalnych i odpowiedziami prawnymi przyczyniła się w znacznym stopniu do spopularyzowania idei samorządowej, usprawnienia działalności samorządu i zainteresowania ogółu różnorodnymi jego poczynaniami. Prasa samorządowa w znacznej mierze pełniła rolę szkół czy kursów powszechnych w zakresie wiadomości komunalnych i dzięki jej wyrobił się w społeczeństwie znaczny zastęp działaczy samorządowych.

Wobec braku zainteresowania się prasy codziennej sprawami samorządu i administracji, wobec

trudnej do zrozumienia ignoracji w sprawach samorządowych najpoważniejszych nawet dzienników polskich, należałoby sądzić, że raczej powinniśmy dążyć do rozszerzenia prasy samorządowej.

A jednak, wnikając w stosunki lokalne poszczególnych powiatów, musimy stwierdzić, że posiadamy zawiłe prasy samorządowej, a zwłaszcza tak redagowanej, jak są redagowane nasze samorządowe czasopisma.

Chciałbym się tylko zastanowić nad prasą samorządową, wydawaną w Warszawie, t. j. nad „Samorządem“, organem Związku Powiatów, „Głosem Gminy Wiejskiej“, organem Związku Gmin Wiejskich, „Samorządem Miejskim“, organem Związku Miast i „Pracownikiem Samorządowym“, organem Związku Pracowników Administracji Gminnej.

Pomijam natomiast „Gazetę Administracji i Policji Państwowej“, gdyż organ ten ma za zadanie przeważnie szkolenie administracji wyłącznie państwowej i w swym dziale samorządowym zamieszcza tylko obowiązujące rozporządzenia dotyczące się samorządu.

Wszystkie wspomniane czasopisma samorządowe są do siebie prawie bliźniaczo podobne. Każde z nich

pomieszcza artykuły programowe i dyskusyjne z dziedziny samorządu, każde ma dział informacyjny i sprawozdawczy, każde podaje w streszczeniu obowiązujące zarządzenia i każde prowadzi dział odpowiedzi prawnych.

Pomijam już rozproszkowanie zupełnie zbyteczne sił redakcyjnych, niezdrową konkurencję pomiędzy redakcjami, prowadzoną wprawdzie w cienkich rękawiczkach ale jednak prowadzoną, drogą prenumeratę z powodu małego nakładu, ubywanie prenumeratorów wywołane ciężką sytuacją finansową; najważniejszym jest, że przeciętny działacz samorządowy, pracujący na prowincji, nie jest w możności zapoznać się dokładnie, chociażby z braku czasu z całą wychodzącą prasą samorządową, a temsamem nie obejmuje całokształtu zagadnień samorządowych, omawianych przez poszczególne organa, które pomimo podobnego układu redakcyjnego jednak częstokroć w treści i w ujęciu pewnych spraw różnią się pomiędzy sobą.

W interesie przeto samorządu należałoby na odcinku prasy samorządowej nie iść drogą rozszerzania liczby czasopism samorządowych, ale raczej dążyć do pewnej ich komasacji.

Przedewszystkiem należałoby odpowiedzieć na pytanie, czy pracownicy samorządowi powinni posiadać swój organ prasowy? Bezsprzecznie tak! Pomimo bowiem napozór znacznej różnicy pomiędzy zakresem pracy, stopniem zainteresowania sprawami samorządu, przygotowaniem teoretycznym pracownika gminy wiejskiej, miasta niewydzielonego, wydzielonego i sejmiku, to jednak są wspólne sprawy, które ich łączą, a temi są sprawy uposażenia i zabezpieczenia na starość i w razie choroby, unormowanie stosunków służbowych, organizacja pracy, wyszkolenie pracowników i t. p. Cały ogrom zadań dotychczas ustawowo albo nieuregulowanych albo też uregulowanych niedostatecznie lub niewłaściwie. Dlatego też związki pracowników samorządowych powinny posiadać jedno czasopismo, zajmujące się li tylko sprawami pracowników.

I jeżeliby redakcja takiego pisma zajęła się nie ogólnymi zagadnieniami samorządu, ale sprawami tylko pracowników, omawiałaby stosunki pracy w poszczególnych działach, wydatność tejże, zwracałaby uwagę na organizację biur, stosunek poszczególnych pracowników do siebie, omawiała organizację pracowników zagranicą, spełniłaby doniosłe zadanie, a pożądana liczba prenumeratorów pozwoliłaby na znaczne obniżenie prenumeraty. W tym wypadku poszczególne związki pracownicze, zorganizowane w radzie naczelnej, musiałyby zrezygnować na rzecz ogółu z dotychczasowego przodownictwa, wywołanego głównie zasobami materialnymi danego związku.

Przechodząc do prasy reprezentującej centralne organizacje samorządowe, mające siedziby w War-

szawie, należy stwierdzić, że również i w tym kierunku zachodzi potrzeba pewnej komasacji. Sądzę mianowicie, że jedno czasopismo dobrze redagowane powinno obsłużyć samorząd powiatowy, gmin wiejskich i miast niewydzielonych.

Polityka bowiem gospodarcza w tych trzech rodzajach samorządu pokrywa się, obejmuje jedno terytorjum administracyjne. Agendy gospodarki samorządowej gmin wiejskich, miast niewydzielonych i pow. zw. komunalnego na terytorjum jednego powiatu wzajemnie zahaczają się. Wszystkie te samorządy mają wzajemne uzupełniające się cele i zadania. Dlatego też należy uważać za słuszne, aby posiadały jeden organ prasowy, dobrze redagowany, obejmujący całokształt spraw samorządowych oraz prowadzący dział porad prawnych.

I znowu za wydawaniem wspólnego organu samorządowego dla trzech rodzajów samorządu, chociażby podzielonego na trzy odrębne działy z wyłączeniem działu porad prawnych, który powinien być wspólny, przemawia obniżenie kosztów redakcji i wydawnictwa, a tem samem prenumeraty, możność doboru lepszych sił redakcyjnych, prowadzenie ogólnej i uzgodnionej polityki samorządowej oraz udostępnienie organu samorządowego wszystkim działaczom samorządu gmin wiejskich, miast niewydzielonych i powiatowych związków komunalnych.

Natomiast miasta wydzielone powinny posiadać swój własny organ.

Co może mieć bowiem wspólnego w prowadzeniu gospodarki miejskiej poza ogólnymi zasadniczymi sprawami samorządowymi, Warszawa, Łódź, czy Poznań z miasteczkiem liczącym kilka tysięcy mieszkańców i posiadającym personel złożony z 4 pracowników? Czy skomplikowana polityka gospodarcza wielkiego miasta, obejmująca różnorodne zagadnienia interesujące prezydentów czy ławników miast wielkich, a wentylowana na łamach „Samorządu Miejskiego“, zajmie burmistrza czy ławników małego miasta? Sądzę, że nie! Czy znowu umieszczanie w „Samorządzie Miejskim“ artykułów poświęconych właśnie sprawom małych miast, będzie interesować zarządy miast wielkich? Sądzę, że również nie!

Wiem, że scalenie prasy samorządowej napotka na znaczne trudności i przeszkody natury formalnej i materialnej, a również należy wziąć pod uwagę i ambicję każdego związku, czy to samorządowego, czy pracowniczego, posiadania własnego organu, ale wiem również, że zwłaszcza wobec kryzysu gospodarczego, liczba prenumeratorów poszczególnych czasopism samorządowych będzie maleć i życie samo zmusi nas do pewnego zmniejszenia wydatków na odcinku prasy samorządowej, co można uzyskać tylko przez zmniejszenie liczby wydawnictw.

St. Gliszczyński.

Scalenie prasy samorządowej

Należy oszczędzać na każdym odcinku naszego frontu samorządowego. Czynimy to, wskutek czego i wydawnictwa nasze napotykają na duże trudności. Tem niemniej odczuwamy niewątpliwie wszyscy ko-

nieczność utrzymania prasy samorządowej, a nawet, wobec różnorodności bieżących zagadnień — chętnie widzielibyśmy rozszerzenie objętości naszych pism. Oczywiście nie pozwalają na to względy finansowe.

Nasuwa się przeto pytanie, czy nie byłoby rzeczą celową połączenie kilku pism zbliżonych do siebie zakresem zainteresowań i sferą czytelników? Mam tu na myśli samorząd ziemski i miasta niewydzielone. Zarówno powiatowe związki komunalne, jakoteż gminy wiejskie i miejskie w skład ich wchodzące, mają tyle spraw wspólnych, że właściwie trudno zrozumieć celowość istnienia oddzielnych pism. Również sprawy pracowników samorządowych — oczywiście z zachowaniem autonomji danego działu — mogłyby doskonale zmieścić się w skomasowanym piśmie tygodniowym. Sądzę, że podwojenie objętości „Samorządu“ do dwu arkuszy druku pozwoliłoby w sposób znacznie tańszy a zarazem lepszy obsłużyć potrzeby zarówno powiatowych związków komunalnych, jakoteż gmin wiejskich i miejskich oraz pracowników samorządowych — ku pożytkowi ogólnemu. — Większe pismo — za tę samą wydawaną cenę

co obecny „Samorząd“ i pod tą samą nazwą, znalazłoby bezwątpienia więcej czytelników, niż liczą ich razem wszystkie obecnie oddzielnie wychodzące pisma. Oczywiście pod warunkiem odpowiedniej redakcji i doboru współpracowników celem zabezpieczenia należytej obsługi każdego działu, zastępującego dotychczasowe samodzielne czasopismo.

Poza tak powiększonym „Samorżadem“ wychodzić powinien nadal kwartalnik samorządowy.

Scalenie wydawnictw pociągnęłyby za sobą powinno wydatne nasilenie kolportażu celem dotarcia zjednoczonego pisma do każdej jednostki samorządowej i do każdego działacza, oraz pracownika samorządowego.

J a k n a j m n i e j s z y m w y s i ł k i e m —
j a k n a j w i ę k s z e w y n i k i.

Jerzy Bonkowicz-Sittauer.

Sprawy bieżące

ZMIANA STATUTU ORGANIZACYJNEGO MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

W Monitorze Polskim Nr. 148 z dnia 1 lipca r. b. została ogłoszona uchwała Rady Ministrów z dnia 25/VI r. b. w sprawie statutu organizacyjnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Wobec wydzielenia z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Departamentu Służby Zdrowia oraz włączenia Departamentu Budowlanego b. Ministerstwa Robót Publicznych do tegoż Ministerstwa, jak również celem usprawnienia urzędowania dotychczasowy statut organizacyjny uległ pewnym zmianom. Obecnie obowiązujący z dniem 1 lipca r. b. statut organizacyjny jest następujący:

Statut organizacyjny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

§ 1.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych dzieli się na 4 Departamenty: I. Polityczny, II. Samorządu, III. Administracyjny, IV. Techniczno - Budowlany, oraz Gabinet Ministra, Biuro Personalne, Biuro Wojskowe i Biuro Apropowacyjne.

§ 2.

Departament Polityczny obejmuje sprawy: ogólno - polityczne, narodowościowe i bezpieczeństwa.

§ 3.

Departament Samorządu obejmuje sprawy organizacji związków komunalnych, oraz ich organów, wykonywanie nadzoru nad administracją samorządową związków komunalnych ze szczególnem uwzględnieniem gospodarki finansowej i działalności ekonomicznej tych związków, jako też sprawy administracyjno - budowlane.

§ 4.

Departament Administracyjny obejmuje sprawy wykonywania ustaw i rozporządzeń z zakresu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, nieprzekazane innym Departamentom, załatwia orzecznictwo w toku instancji i wykonywa nadzór nad przestrzeganiem przepisów przez podległe Ministerstwu urzędy.

§ 5.

Departament Techniczno - Budowlany obejmuje sprawy o przeważającym charakterze technicznym z zakresu nadzoru budowlanego i zabudowania osiedli, techniki budowlanej i sanitarnej, oraz ogólnego zarządu gmachów i placów państwowych.

§ 6.

Gabinet Ministra obejmuje sprawy, związane z kierownictwem Ministerstwa, władz i urzędów podległych, sprawy nadzoru nad pracami ustawodawczymi w Ministerstwie, sprawy nieobjęte zakresem działania innych komórek organizacyjnych, sprawy Sekretarjatu Osobistego Ministra, oraz sprawy, związane z budżetowo - gospodarczą obsługą Ministerstwa i urzędów podległych, sprawy prasowe, wydawnictw, biblioteki, Składnicy Akt i Kancelarji Ministerstwa.

§ 7.

Biuro Personalne obejmuje sprawy osobowe funkcjonariuszów Ministerstwa i podległych mu władz, urzędów i instytucyj.

§ 8.

Biuro Wojskowe obejmuje sprawy, związane z poborem wojskowym, z mobilizacją i demobilizacją, sprawy osobistych i rzeczowych świadczeń wojennych i zasiłków wojskowych i sprawy, związane z przysposobieniem wojskowym.

§ 9.

Biuro Apropowizacyjne obejmuje sprawy pieczy nad stanem zaopatrzenia ludności w artykuły żywnościowe i inne przedmioty powszechnego użytku, zwalczanie lichwy, nadzór nad gospodarką apropowizacyjną związków komunalnych, sprawy mobilizacji gospodarczej dla celów wojskowych.

§ 10.

Minister Spraw Wewnętrznych ustala szczegółowy podział czynności w Ministerstwie i regulamin Ministerstwa, które będą ogłoszone w „Monitorze Polskim“.

W porównaniu do poprzedniego statutu zaszły następujące zmiany organizacyjne:

1) Dotychczasowy Departament Organizacyjny (I.) został przekształcony na Gabinet Ministra i obejmuje wydziały: organizacyjno - prawny i ogólny (sprawy budżetowo - gospodarcze) oraz Sekretariat Ministra i Główny Inspektorat.

2) Departament Samorządu został rozszerzony o jeden nowy wydział, a mianowicie: „Administracyjno - Budowlany“.

3) Samodzielne Wydziały: Apropowizacyjny i Wojskowy nosić będą odtąd nazwy: „Biura Apropowizacyjnego“ i „Biura Wojskowego“.

Pozatem, jak wyżej wspomniano, po wyłączeniu z resortu Ministra Spraw Wewnętrznych Departamentu Służby Zdrowia został do tegoż resortu wcielony Departament Budowlany o 3-ch Wydziałach i Inspektoracie do spraw techniczno - budowlanych.

STOSOWANIE PRZEZ ZWIĄZKI KOMUNALNE ULG PODATKOWYCH WOBEC ROLNIKÓW.

Aktualne to zagadnienie wyjaśnione zostało na terenie województwa wileńskiego przez Wojewodę w porozumieniu z Prezesem Izby Skarbowej w sposób następujący:

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 291) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych został upoważniony do odraczania terminu płatności zaległości w daninach komunalnych (podatku wyrównawczego, inwestycyjnego i opłat drogowych) z prawem przekazania swej kompetencji wojewodom — w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Z § 8 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 15 marca r. b. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 319), wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 2 cytowanej wyżej ustawy, wynika, że ulgi wymienione w § 2, a dotyczące odroczenia terminu płatności zaległości niektórych podatków państwowych, stosują się analogicznie do samoistnych danin komunalnych (gminnego podatku wyrównawczego, podatku inwestycyjnego i opłat drogowych), uprawnienia zaś izb skarbowych, przewidziane w §§ 4 — 7, w odniesieniu do danin komunalnych zostają przekazane wojewodom, z którymi w omawianych sprawach współdziałają z głosem stanowczym wydziały wojewódzkie.

W ten sposób mocą powyższego rozporządzenia Ministra Skarbu płatność zaległości, powstałych przed 1 października 1931 r. z tytułu podatku wyrównawczego, inwestycyjnego i opłat oraz dopłat drogowych, została odroczonej narówni z podatkami państwowymi i na warunkach, wskazanych w § 2 (ustępy 1 — 3) rozporządzenia — do dnia 15 sierpnia 1933 r. Co się tyczy zaległości w daninach komunalnych, powstałych w okresie od dnia 1 października 1931 r. do dnia wejścia w życie rozporządzenia Ministra Skarbu, t. j. do dnia 14 kwietnia b. r., to do odraczania względnie rozkładania na raty tych ostatnich zaległości, wyłączenie na skutek indywidualnych próśb płatników, został upoważniony wojewoda.

Jeśli chodzi o ulgi, przewidziane w § 3 wymienionego wyżej rozporządzenia Ministra Skarbu (bonifikaty w przypadku dobrowolnej wpłaty zaległości), to — aczkolwiek w § 8 rozporządzenia stosowanie analogicznych bonifikat w odniesieniu do płatników zaległych danin komunalnych nie zostało wymienione — jednakże nie ulega wątpliwości, że w tych przypadkach pożądanym jest stosowanie analogii z ulgami, stosowanymi przy dobrowolnych wpłatach zaległych podatków państwowych. Za takim stanowiskiem przemawia przede wszystkim wzgląd na konieczność jednolitego traktowania w dobie kryzysu wszystkich danin publiczno - prawnych oraz konieczność stosowania jednolitych zasad przy udzielaniu ulg rolnikom.

Bonifikaty, stosowane przez związki komunalne, nie powinny być w zasadzie mniejsze od przyznanych przez Skarb Państwa.

OGRANICZENIE EGZEKUCJI, KIEROWANEJ NA ŻYWY INWENTARZ W GOSPODARSTWIE.

Wojewoda Wileński wydał okólnik do przewodniczących wydziałów powiatowych, w którym wyjaśnił kwestję przymusowej sprzedaży żywego inwentarza celem ściągnięcia zaległości opłat na rzecz Zakładu Ubezpieczeń od wypadków. Ze względu na to, iż zagadnienie to interesuje powszechnie związki komunalne, przytoczamy wyłączone w okólniku zasady, które są następujące:

1. Zaległości opłat na rzecz Zakładu Ubezpieczeń od wypadków winny być ściągane w trybie, przewidzianym instrukcją Ministra Skarbu z dnia 17 maja 1926 r. (Dz. Urz. Min. Skarbu z r. 1926 Nr. 15, poz. 168);

2. W myśl działy II p. 8 (str. 335) powyższej instrukcji na obszarze b. dzielnicy rosyjskiej wyłączone są z pod zajęcia ruchomości, uznane przez prawo cywilne za przynależność majątków nieruchomości;

3. W myśl art. 1 p. 1 ustawy z dnia 25 lutego 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 15, poz. 87) — art. 975 ustawy postępowania cywilnego otrzymał brzmienie następujące: „ruchomości, wymienione w trzech pierwszych punktach art. 974 (p. 2 bydło robocze i domowe), nie ulegają sprzedaży oddzielnie od majątku nieruchomego, o ile stanowią własność właściciela nieruchomości“;

4. Co do wyrazu „właściciela“ — należy pod

nim rozumieć także dzierżawcę i każdą osobę, działającą za zgodą właściciela, jak to już wyjaśniło Ministerstwo Sprawiedliwości reskryptem z dnia 28 grudnia 1931 r. Nr. I. U. 9188/31, na który to reskrypt również powołało się i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w końcowym ustępie okólnika Nr. 29 z dnia 8 marca r. b. (Nr. S. F. 26/2).

Z zestawienia powyższych przepisów wynika, że

Z WYDZIAŁU WOJEWÓDZKIEGO WE LWOWIE.

W dniach 10 i 24 czerwca 1932, odbyły się posiedzenia Lwowskiego Wydziału Wojewódzkiego, na których poza bieżącymi sprawami rozpatrzono i zatwierdzono budżety następujących związków komunalnych:

miasta Sambora	na globalną kwotę	914.300 zł.
powiatu jaworowskiego	" " "	212.839 "
" rawskiego	" " "	301.273 "
" rudeckiego	" " "	221.456 "
" samborskiego	" " "	487.484 "
" krośnieńskiego	" " "	311.886 "

Podane wyżej kwoty obejmują dochody i wydatki zwyczajne jak i nadzwyczajne.

W stosunku do roku 1930/1931 kompresja zatwierdzonych budżetów w dochodach i wydatkach zwyczajnych i nadzwyczajnych wynosi:

dla miasta Sambora	o kwotę	737.221 zł.	czyli o	45%
" powiatu jaworowskiego	" " "	175.571	" "	46%
" " rawskiego	" " "	138.308	" "	32%
" " rudeckiego	" " "	109.479	" "	33%
" " samborskiego	" " "	138.774	" "	23%
" " krośnieńskiego	" " "	67.943	" "	18%

W powyższym zestawieniu porównawczem o ile chodzi o budżety powiatowych związków komunalnych w Krośnie i Samborze, zostały uwzględnione zmiany, wynikłe ze zniesienia powiatów strzyżowskiego i starosamborskiego.

Równocześnie Wydział Wojewódzki zatwierdził uchwałę Rady miejskiej w Drohobyczu w sprawie zrównoważenia budżetu w myśl poleceń Wydziału Wojewódzkiego, przez co budżet miasta Drohobycza za rok 1932/33 został definitywnie zatwierdzony.

Najbliższe posiedzenie Wydziału Wojewódzkiego odbędzie się w dniu 2 lipca 1932, na którym będą rozpatrywane między innymi budżety gminy miasta Lwowa oraz powiatowego związku komunalnego w Rzeszowie.

OBRONA PRZECIWOŻAROWA NA TERENIE WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO.

Główny Związek Str. Poż. R. P., kontynuując w dalszym ciągu zapoczątkowaną w roku ubiegłym pracę w dziedzinie zaopatrzenia wodnego dla celów przeciwpożarowych, delegował na czas od dnia 11 kwietnia do 2 czerwca r. b., swego referenta na (trzecie z kolei) województwo lubelskie jako na teren, na którym głębiej zainteresowano się zagadnieniem zaopatrzenia wodnego.

W tym to czasie zlustrowano komisyjnie 62 miejscowości, na terenach 13 następujących powiatów: biłgorajskiego, garwolińskiego, hrubieszowskiego, janowskiego, krasnostawskiego, lubelskiego, lubartowskiego, łukowskiego, puławskiego, radzyńskiego, siedleckiego, węgrowskiego i zamojskiego. oraz opracowano na miejscu sieci wodne, iak również omówiono i ustalono z władzami samorządowymi P. Z. U. W. wytyczne do prowadzenia prac oraz omówiono potrzeby w tej dziedzinie w poszczególnych osiedlach.

Przenrowadzone lustracje wykazały, że z 62 miejscowości, choć leżących nad takimi rzekami, iak: Wisła, Wieprz, Bug, Łabuńka, Bystrzyca, Sanna, Stróża, Kawenka i t. p. zaledwie 5 miejscowości posiada znośne warunki zaopatrzenia wodnego. a pozostałe nie mają zapewnionej w dostatecznej ilości wody dla celów przeciwpożarowych lub też są jej zupełnie pozbawione.

Dla zapobieżenia zhu zaprojektowano w tych miejscowościach urządzenie 472 nowych punktów wodnych. iak to: 59 podziemnych zbiorników żelbetonowych 18 studzien artezyjskich. 21 zbiorników kopanych i około 350 dojazdów do rzek i stawów, pogłębień, tam i stanowisk dla sikawek oraz

przy ściąganiu zaległości opłat na rzecz Zakładu Ubezpieczeń od wypadków, iak również i na rzecz Powsz. Zakładu Ubezp. Wzaj., które nie są objęte rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 15 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 319), inwentarz żywy, stanowiący własność właściciela majątku względnie dzierżawcy tegoż majątku, nie może być zajęty i sprzedany w drodze przymusowej.

przerobienie 32 istniejących studzien artezyjskich lub zwykłych. Wspomniane przeróbki studzien artezyjskich polegają na urządzeniu specjalnych odprowadzeń — bocznego lub prostego (hydrantów), które pozwolą na czerpanie wody motopompami bezpośrednio z rury płaszczowej studni.

Na prace te P. Z. U. W. przyznał w r. bież. tytułem pomocy zł. 11.600. Kwota ta w stosunku do ogólnych kosztów, które wynoszą około 90.000 zł., jest niezmiernie mała i należałoby ją dla dobrej sprawy choćby dwukrotnie powiększyć.

Na specjalne podkreślenie zasługują prace przeprowadzone już w omawianej dziedzinie na terenie woj. lubelskiego. Mianowicie: pobudowano już zbiornik żelbetonowy podziemny w Stoczku, Janowie, Łukowie, urządzono 10 punktów czerpania przy strumykach w Nieliszewie, Zamościu i Wohyniu, a w Żółkiewce przerobiono nawet studnię artezyjską i t. p.

Władze tamtejszego związku wojewódzkiego wydały okragom zarządzenia, zmierzające do specjalnego przeszkolenia referentów zaopatrzenia wodnego w strażach oraz rozpoczęcia opracowywania planów zaopatrzenia w wodę poszczególnych osiedli.

Referent Gł. Zw. w międzyczasie wygłosił szereg wykładów na odprawie powiatowych instruktorów pożarnictwa w Lublinie, na kursie oficerskim w Zwierzyńcu i na rejonowych odprawach naczelników straży.

ZWIĄZEK ELEKTRYFIKACYJNY CHELMNO — ŚWIECIE — TORUŃ.

W kwietniu b. r. zatwierdzony został przez wojewodę pomorskiego statut związku międzykomunalnego pod nazwą „Związek elektryfikacyjny Chełmno — Świecie — Toruń“ z siedzibą w Chełmnie.

Członkami Związku są powiatowe związki komunalne: chełmiński, świecki i toruński. Związek ma na celu zaopatrzenie powiatów Chełmno, Świecie i Toruń w prąd elektryczny w szczególności przetwarzanie, przesyłanie względnie rozdzielanie energii elektrycznej w celu zawodowego zbytu. Poszczególni członkowie uczestniczą w Związku z udziałami po 450.000 zł., które zostały już całkowicie pokryte.

PRACE ŚWIETLIC DLA BEZROBOTNYCH NA TERENIE POW. RYBNICKIEGO (WOJ. ŚLĄSKIE).

Powiatowa Komisja Oświatowa w Rybniku, iako jeden ze swoich działów pracy prowadzi i organizuje w powiecie świetlice bezrobotnych w myśl regulaminu organizacji świetlicowej w Wojew. Śląskiem. Zorganizowano ich od października 1931 r. do dnia dzisiejszego 8 w następujących miejscowościach: Rybnik, Niedobczyce, Chwałowice, Czernica, Rydułtowy, Belk, Wilcza Dolna, Raszczyce z ogólną ilością przeszło 700 bezrobotnych płci męskiej w wieku od lat 18 — 25. Zapomocą akcji kulturalnej przygotowano bezrobotnych do poważniejszej pracy oświatowej w przyszłości. Personel i gospodarze (kierownicy) świetlic bezrobotnych to prawie, że wyłącznie nauczycielstwo szkół powszechnych. Nadzór nad świetlicami i organizacyjne instrukcje spoczywają w rękach powiatowego instruktora oświatowego.

Jednym z fragmentów pracy kulturalnej wśród bezrobotnych było urządzenie w dniach od 21 — 24 czerwca b. r. 4-dniowej wycieczki krajoznawczej po powiecie rybnickim, w której wzięło udział około 100 bezrobotnych ze świetlic w Rybniku, Chwałowicach, Niedobczycach i Czernicy. Wycieczka posiadała kuchnię polową tak, że wyżywienie było własne — sporządzone przez własnych kucharzy — bezrobotnych. Wycieczka spała pod namiotami. Celem wycieczki było poznanie swojego powiatu i spędzenie kilku dni razem wśród zieleni i słońca. Trasa wycieczki prowadziła z Rybnika przez Świerklany, Jastrzębie Zdrój do granicy powiatu i Rzeszypolitej.

POWIATOWE BIURO FINANSOWO - ROLNE NA TERENIE POWIATU LIPNOWSKIEGO (WOJ. WARSZAWSKIE).

Aby objąć całokształt ustawodawstwa ulgowego dla rolnictwa, Prezydium C. T. O. i K. R. w myśl uzgodnionych postulatów z Centralnym Komitetem do spraw Finansowo - Rolnych przy Ministerstwie Rolnictwa postanowiło powołać do życia powiatowe biura finansowo - rolne.

Na skutek powyższego na terenie powiatu lipnowskiego zorganizowano takie biuro, którego zadaniem jest:

- rozpowszechnianie treści ustawodawstwa państwowego instytucji wierzycielskich, przynoszącego ulgi dla rolników w dziedzinie rolnej,
- udzielanie informacji i porad prawnych,
- pisanie podań wszelkich i załączników, tak do sądów jak i innych instytucji,
- ocena i opinowanie zdolności kredytowej dłużników,
- układy dłużników z wierzycielami,
- bezpośrednie występowanie w ramienia grupy dłużników - rolników wobec lokalnych instytucji administracyjnych i wierzycielskich (Urzędu Skarbowego, K. K. O., Kas Stefczyka, Spółdzielni rolniczych i t. p.), lub za pośrednictwem Woj. T. O. i K. R. w Warszawie do instytucji wierzycielskich o większym terenie działania (miejscowego oddziału Banku Rolnego lub Banku Gospodarstwa Krajowego, Urzędu Ziemińskiego, Izby Skarbowej i t. p.),
- zaświadczenia dla sądów, Urzędu Wojewódzkiego, Izby Skarbowej, wykonywanie nadzoru sądowego, rejestracja wiarygodności i t. d.

Z usług Biura mogą korzystać członkowie Kółek Rolniczych oraz inne osoby zarejestrowane w Biurze, które uiszczą opłatę rejestrową. Opłata rejestrowa za rok kalendarzowy wynosi:

dla posiadaczy do 5 ha	—	1 zł.
" " " 20 "	—	3 "
" " " 50 "	—	5 "
" " powyżej 50 "	—	10 "

BUDOWA DRÓG I MELJORACJE NA TERENIE WOJ. ŚLĄSKIEGO W LATACH 1924 — 1932.

Na terenie województwa śląskiego w latach od 1924 do 1931 zbudowano z górą 200 km. dróg bitych. Wydatki na budowę dróg osiągnęły cyfry imponujące, — świadczące o wybitnym zrozumieniu ważności dobrych dróg dla nowoczesnej komunikacji.

Wydatkowano na budowę dróg:

r. 1924	—	2.500.000 zł.
" 1925	—	3.800.000 "
" 1926	—	4.784.000 "
" 1927	—	6.000.000 "
" 1928	—	9.639.000 "
" 1929	—	21.058.000 "
" 1930	—	25.442.000 "

Kwoty powyższe wykorzystano nie tylko dla budowy nowych dróg, ale przebudowano nowoczesnie dalszych 250 km. dróg już istniejących.

Wybudowano w latach 1924 — 1930 ok. 900 m. mostów. Kosztem 64 milj. złotych uregulowano około 70 klm. biegu rzek. — Buduje się nowe urządzenia wodociągowe kosztem 18 milj. złotych. Po podziale Śląska należało przystąpić do budowy linii kolejowych, celem połączenia go z resztą Państwa. Długość linii kolejowych na Górnym Śląsku polskim w chwili przejścia wynosiła 625,3 km. od tego czasu wybudowano dalszych 200 km., powiększając dotychczasowy stan o 32%. Równocześnie wybudowano 140 km. torów stacyjnych, przedłużając je temsamem o 21% w stosunku do stanu z 1922 roku. Wybudowano wreszcie 10 nowych budynków stacyjnych, przebudowano 26 już istniejących.

Baczną uwagę poświęciły również władze rozwojowi rolnictwa. Przeznaczono znaczne fundusze na meljorację prowadzoną przez 57 towarzystw meljoracyjnych. — Kosztem 3.500.000 zł. osuszono z górą 4000 ha ziemi. Utworzono specjalny fundusz meljoracyjny, powołano do życia Śląską Izbę Rolniczą, a wreszcie w r. 1927 założono w Katowicach filję Banku Rolnego, która udzieliła kredytu inwestycyjnego rolnikom w kwocie w r. 1927 — 6 milj. zł., w r. 1928 — 9 milj. zł., w r. 1929 — 14½ milj. zł., w r. 1930 — 31.500.000 zł.

MIĘDZYNARODOWE ROBOTY PUBLICZNE.

W dniach 30 marca do 2 kwietnia b. r. obradował w Paryżu w Biurze Ligi Narodów komitet robót publicznych, powołany do życia w jesieni zeszłego roku, w celu zbadania możliwości zwalczania kryzysu ekonomicznego i bezrobocia w różnych państwach, przez uruchomienie wielkich robót publicznych.

Polskie minist. robót publicznych w porozumieniu z zainteresowanymi ministerjami przedstawiło Lidze Narodów szereg projektów obejmujących roboty kolejowe, drogowe, wodne oraz sprawy elektryfikacji. Projekty zostały przez sekretarjat jeneralny Ligi Narodów przesłane do zbadania rzeczoznawcom, wybranym przez Ligę.

Komitet rozważał wnioski rzeczoznawców, odnoszące się tylko do projektów robót w Bułgarii, Grecji, Łotwie, Polsce i Jugosławii i po szczegółowej dyskusji postanowił zaproponować komitetowi finansowemu Ligi Narodów następujące polskie projekty:

a) kolejowe: 1) przyspieszenie wykończenia węzłów kolejowych Warszawy i Krakowa; 2) linii kolejowej Warszawa-Kładow i Kraków - Miechów, 3) elektryfikacji warszawskich kolejek podjazdowych;

b) wodne: 1) dokończenie regulacji Rawki pod Katowicami; 2) wykończenie wodociągu państwowego na Górnym Śląsku; 3) przebudowy kanału Królewskiego; 4) wodociągów i kanalizacji miejskiej dla Rzeszowa, Łowicza i Łomży; 5) wodociągu m. Łodzi, dla którego projekt nie jest jeszcze ukończony, wreszcie w drugiej kolejności; 6) rozszerzenie wodociągów w Warszawie, Poznaniu, Krakowie i kilku większych miastach;

c) drogowe: komitet uważa, że zalecałoby się długość dróg, na których ma być nawierzchnia wzmocniona, ograniczyć narazie z 5.000 do 2.000 km. oraz aby rząd polski wypowiadzał się co do potrzeby ulepszenia już obecnie szlaków biegnących wzdłuż linii kolejowych.

SPRAWOZDANIE KRAKOWSKIEGO POWIATOWEGO KOMITETU DO SPRAW BEZROBOCIA.

Dnia 2 czerwca b. r. odbyło się posiedzenie Krakowskiego Powiatowego Komitetu do Spraw Bezrobocia przy udziale 80 osób. Przewodniczący Komitetu Starosta powiatowy Dr. Władysław Wnęk, w obszernym sprawozdaniu przedstawił wyniki działalności Komitetu. Według sprawozdania Komitet rozpoczął swą działalność w październiku 1931 r. Jako aparat pomocniczy zorganizowano 6 Komitetów lokalnych, dwie kuchnie, 24 punkty dożywiania dzieci, 5 magazynów żywnościowych, oraz 3 składy opału. Zarejestrowano 4.675 bezrobotnych, pomocy udzielono 1.669 rodzinom bezrobotnym o łącznej ilości 5.682 osób, oraz dzieciom w szkołach i ochronkach w liczbie 1.200. Komitet udzielał pomocy w formie obiadów, racji żywnościowych w surowym stanie, pomocy lekarskiej i lekarstw, racji opałowej. Obiadów wydano 86.573; wydano 5.995 racji żywnościowych rodzinnych złożonych z mąki, kaszy, cukru i słoniny. Na Święta Bożego Narodzenia, Wielkanoc i Zielone wydano racje świąteczne. Poza tem 1.200 dzieci otrzymuje od pałdziernika śniadania. Na pomoc żywnościową zużyto 110.000 kg. mąki, 12.000 kg. kaszy i ryżu, 13.000 kg. cukru, 11.000 kg. słoniny, 2.300 kg. kawy i inne artykuły. W zimie rozdano dzieciom odzież i obuwie. Na pomoc opałową zużyto 6 wagonów drzewa i 23 wagony węgla. Pomocy lekarskiej udzielono 612 bezrobotnym. W lipcu i sierpniu b. r. akcja pomocy dzieciom zostaje przekształcona na pomieszczenie dzieci bezrobotnych na kolonjach i półkolonjach letnich.

Na dochody Komitetu składały się datki w gotówce w łącznej kwocie 129.514 zł. 76 gr., oraz ofiary w naturze wartości 31.732 zł. Ofiary w gotówce pochodziły głównie ze subwencji Komitetu Wojewódzkiego, datków Powiatowej Kasy Oszczędności w Krakowie (35.000 zł.), oraz Zakładów Przemysłowych, urzędników prywatnych i publicznych i robotników.

Przedstawiona w sprawozdaniu akcja Komitetu zyskała pełne uznanie zebranych, w imieniu których Inż. Horn wyraził Staroście powiatowemu Dr. Wnękowi gorące podziękowanie za zorganizowanie wybitnej pomocy bezrobotnym.

Ze Związku Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej

W SPRAWIE AKCJI OSZCZĘDNOŚCIOWEJ.

Na ostatnio odbytem zebraniu Zarząd Związku zajmował się między innymi stale aktualnym a w dobie obecnej szczególnie silnie występującym problemem oszczędności w gospodarce komunalnej. Zarząd uznał, że zagadnienie oszczędności w gospodarce komunalnej, aczkolwiek szeroko omawiane, nie zostało jeszcze całkowicie rozwiązane i wymaga dalszej inicjatywy ze strony powołanych do tego organów samorządu.

Zarząd Związku zwrócił się przeto do wszystkich powiatowych związków komunalnych z apelem, ażeby ich organa jaknajrychlej przeprowadziły rewizję swojej gospodarki pod kątem widzenia skrajnej oszczędności i aby szczególną uwagę zwróciły na wydatki administracyjne, redukując je do najbardziej niezbędnego minimum, nie pomijając pod tym względem pozycji nawet najdrobniejszych, finansowo mało znaczących, natomiast posiadających doniosłe znaczenie pod względem moralnym. Jako przewodnie w akcji oszczędnościowej Zarząd Związku wskazał dwie główne zasady:

I. ograniczenia do minimum w l a s n y c h kosztów administracyjnych (osobowych i rzeczowych) ze zwróceniem szczególnej uwagi na wydatki o charakterze reprezentacyjnym,

II. ograniczenie lub nawet — zależnie od wypadku — całkowite zniesienie: a) ponoszonych dotychczas kosztów administracyjnych za inne urzędy, b) subwencji na różne cele a zwłaszcza na cele ogólne, przyczem jako subwencje usprawiedliwione w wydatkach powiatowych związków komunalnych uznać należy tylko subwencje na rzecz takich instytucyj, które w pewien sposób bądź wyręczają pow. zw. kom. w wykonywaniu jego zadań, bądź mu w tem wykonywaniu zadań bezpośrednio pomagają.

W okólniku skierowanym do Wydziałów Powiatowych Zarząd Związku wskazał cały szereg najczęściej praktykowanych wydatków, które w myśl powyższych zasad należy poddać rewizji.

ZJAZD PRZEDSTAWICIELI POW. ZW. KOM. WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO W LUBLINIE.

W dniu 3 lipca r. b. odbył się w Lublinie zjazd przedstawicieli pow. zw. kom. województwa lubelskiego, zorganizowany przez Zarząd Związku Powiatów R. P. W zjeździe wzięło udział 24 delegatów powiatów, reprezentujących 17 pow. zw. kom. oraz zaproszeni przez Zarząd goście. Władze państwowe reprezentował p. Wicewojewoda W. Długocki oraz Naczelnik Wydziału Samorządowego w Urzędzie Wojewódzkim p. M. Szaynowski. Obradom zjazdu przewodniczył Prezes Związku Powiatów R. P. dr. M. Z. Jaroszyński.

Przedmiotem obrad zjazdu — poza sprawozdaniem z działalności Zarządu i Rady Związku Powiatów R. P. — były projekty dyskusyjne: a) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o pokrywaniu kosztów leczenia ubogich chorych i kosztów opieki spo-

łecznej, b) ustawy o powszechnym obywatelskim podatku komunalnym.

W obszernem przemówieniu na tle przeglądu obecnej sytuacji zobrazował Prezes Związku działalność Zarządu i Rady Związku Powiatów, poruszając wszystkie zagadnienia, dotyczące bezpośrednio pow. zw. komunalnych.

Na czoło tych zagadnień wysuwa się sprawa projektu ustawy o częściowej zmianie samorządu terytorjalnego. Postulaty Związku w tej sprawie zostały swego czasu ogłoszone i są znane, a niektóre z nich zostały w obecnych pracach już uwzględnione. Dla samorządu powiatowego b. dzielnicy rosyjskiej poza wciąż sporną kwestją ordynacji wyborczej, najważniejszą sprawą jest skład wydziałów powiatowych, a mianowicie, sprawa wprowadzenia cenzusów (wyszktałenia i praktyki) dla członków wydziałów, oraz sprawa niepołączalności mandatu członka wydziału z mandatem członka zarządu gminnego. Pozatem niezmiernie ważną jest sprawa miast wydzielonych. W sprawie tej Związek stoi na stanowisku podniesienia normy, decydującej o wydzieleniu miasta do 50 tys. ludności.

W pełnomocnictwach rządowych znalazła się sprawa przekazania samorządom niektórych agend rządowych władz I-szej instancji. W sprawach tych Związek wypowiada się stale od 1924 roku i uważa za dojrzałe do przekazania sprawy drogowe, budowlane, zdrowia, weterynarii i opieki społecznej z tem jednak zastrzeżeniem, iż zwiększone koszty administracyjne będą przez Skarb Państwa zbonifikowane.

Ze spraw finansowo - gospodarczych mówca omawia ostatnią nowelizację ustawy o finansach komunalnych, która wprowadziła ograniczenie w zadłużaniu się krótko — i długoterminowo związków komunalnych, przekształciła podatek aljenacyjny na dodatek i zwiększyła komunalny fundusz pożyczkowo - zapomogowy. Następnie omawia sprawę likwidacji krótkoterminowego zadłużenia przez konwersję i ochronę egzekucyjną.

Ta ostatnia sprawa jest szczególnie aktualna. Samorządy są pod tym względem upośledzone i dłużnicy prywatni znajdują się w daleko lepszej sytuacji. Opracowany projekt rozporządzenia Prezydenta ma na celu zabezpieczenie samorządów przed t. zw. „dzikiemi egzekucjami“ grożącymi dezorganizacją planowej gospodarki związków komunalnych. Projekt ten stwarza zarazem normy, gwarantujące wierzycielowi stopniowe ściągnięcie jego należności w drodze przymusu.

Na warsztacie znajduje się również sprawa podania rewizji obowiązkowego zakresu działania związków komunalnych. Istnieje tendencja przekształcenia niektórych z dotychczasowych obowiązków formalnych na dobrowolny zakres działania — przynajmniej na okres kryzysu.

Wciąż aktualnym zagadnieniem jest kwestja oszczędności związków komunalnych. Ponieważ budżety kurczą się coraz bardziej, chodzi o równomierne zmniejszenie wydatków nieprodukcyjnych, do których zaliczyć musimy wydatki administracyjne. Rząd za-

mierza w tym kierunku określić pewne normy, któreby przeprowadziły przymusowe zmniejszenie wydatków administracyjnych związków komunalnych. Akcja w tej dziedzinie winna wyjść również od związków komunalnych, by w momencie ukazania się dekretu w tej mierze wszystko było już zrobione. Sprawą tą zajmował się również Zarząd Związku Powiatów i wysłał do związków komunalnych wyjaśnienia i wytyczne w tej sprawie.

Bardzo ważną dla gospodarki związków komunalnych sprawą jest koncentracja egzekucji w rękach władz skarbowych. Jeszcze przed przyjęciem ustawy Związek Powiatów przedstawił zainteresowanym ministrom swoje uwagi i postulaty, podyktowane potrzebą zabezpieczenia interesów związków komunalnych. Po przyjęciu ustawy wspólnie ze Związkiem Miast i Związkiem Gmin Wiejskich zgłosiliśmy Rządowi swoje uwagi, prosząc o uwzględnienie ich przy wydaniu rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy. Sprawę tę przegraliśmy, jednakże Związek będzie czynił dalsze starania w tej sprawie.

Nad wygłoszonym sprawozdaniem wywiązała się żywa i obszerna dyskusja, w której zabierali głos p. p.: Wnuk, Zaleski, Tatarczak, Maj, Szaynowski, Koter, Moczulski, Orysz, Anusiak, Łabudzki, Guliński i Grudniak.

Druga część obrad była poświęcona projektom dyskusyjnym rozporządzenia o kosztach leczenia ubogich chorych i kosztach opieki społecznej oraz ustawy o powszechnym obywatelskim podatku komunalnym, referowanym przez dyrektora Brannego. W dy-

skusji nad powyższymi projektami zabierali kolejno głos pp.: Zalewski, Grudniak, Łękawski, Tatarczak, Swidziński, Wnuk, Szaynowski, Anusiak, Orysz i Kociuba. W związku z dyskusją Zjazd powziął następujące rezolucje:

1. Zjazd wypowiada się zasadniczo za potrzebą stworzenia wojewódzkiego funduszu, z którego pokrywano pewną część kosztów leczenia chorych i kosztów opieki społecznej.

2. Zjazd uznaje potrzebę wprowadzenia nowego podatku, któryby obowiązywał wyłącznie pewne kategorie osób, nie płacących dotychczas żadnych danin komunalnych.

3. Celem umożliwienia gminom regulowania kosztów leczenia i kosztów opieki społecznej, Zjazd wypowiada się ponadto za przywróceniem podatku na koszty leczenia, bądź też za podwyższeniem stawek podatku wyrównawczego.

Oddzielne swe zdanie zgłosił delegat Łękawski, nie występując zasadniczo przeciwko uchwalonym wnioskowi, lecz stwierdzając niemożliwość płacenia nowych ciężarów przez ludność wsi.

W wolnych wnioskach p. Orysz z pow. chełmskiego zgłosił dwie rezolucje: a) stwierdzającą konieczność obniżenia honorarjów lekarskich, które są nadmierne zwłaszcza w tych wypadkach, kiedy koszt lekarza ponosi samorząd; b) apelującą do władz wojewódzkich o wpłynięcie na obniżenie opłat weterynaryjnych. Obydwie rezolucje uchwalono, poczem przewodniczący, stwierdzając wyczerpanie porządku dziennego, zjazd zamknął.

Wiadomości gospodarcze

KURSY WALUT.

(notowane na giełdzie warszawskiej w dn. 5. VII. 1932)

1 dol. St. Zjedn. — 8.94 zł. — 8.90 zł.
100 frank. szwajc. — 173.82 — 174.68 zł.
1 funt. szterl. — 31.83 — 31.52 zł.
100 frank franc. — 35.15 zł. — 34.97 zł.

PAPIERY PROCENTOWE.

(notowane na giełdzie warszawskiej w dniu 5. VII. 1932 r.)

4 proc. pożyczka inwestycyjna 90.00 zł. 3 proc. pożyczka państwowa 35.00, 4 proc. państwowa pożyczka premijowa dolarowa 48.00, 8 proc. Listy Zastawne Banku Gospodarstwa Krajowego 94 zł. (w złotych w złocie = 161.68 zł. obieg.). 8 proc. obligacje Banku Gospodar. Krajowego 94 zł. w zł. w złocie = 161.68 złotych obieg.). 7 proc. Listy Zastawne Banku Gospodarstwa Krajowego 83.25 zł. 7 proc. obligacje Banku Gospod. Krajow. 83.25 zł. 8 proc. Listy Zastawne Banku Rolnego 94.00 (w złotych w złocie = 161.68 złotym obiegowym). 7 proc. Listy Zastawne Bank Roln. 83.25 zł. 4 1/2 proc. Listy Zastawne Ziemskie — 33.75 zł. 8 1/2 proc. obligacje Polskiego Banku Komunalnego III i IV em. — 93 zł.

4 1/2 % Listy Zastawne m. Warszawy 41.00 zł. 8 proc. Listy Zastawne m. Warszawy 53.25. 8 proc. Listy Z. m. Piotrkowa 47.75 zł. 8 1/2 % Listy Zastawne m. Łodzi 51.75 zł., 8 proc. Listy Z. m. Lublina 47.50. 8 proc. Listy Z. m. Częstochowy 49.90. 8 1/2 % L. Z. m. Kielc 52.00
Akcje Banku Polskiego 70.00 zł.
Kurs urzędowy 1 grama czystego złota 5.9244 zł.

CENY ZBOŻA.

(Ceny za 100 kg. franko stacja załadowania)

W dn. 7. VII. 1932 r. Warszawa:

Zyto 23.00 — 23.50 zł.
Pszenica 25.50 — 27.00 zł.
Jęczmień 21.00 — 21.50 zł.
Owies 25.50 — 23.00 zł.

NABIAŁ.

(W dniu 4. VI. 1932 r. Warszawa)

Mleko niezbiierane: Cena za 1 litr. mleka w hurcie 0.20 zł.
Masło: za 1 kg. w hurcie: wyborowe luksusowe 2.50 zł., mleczarskie deserowe II gat. 2.20 zł., mleczarskie solone 2.30 zł., ośłkowe 1.80 zł.

Ceny masła w działy rozumieją się o 15 % więcej cen hurtowych.
Jaja świeże za sztukę 0.09 zł.

Poradnik samorządowy

1. Pytanie: jedno z miast województwa łódzkiego zapytuje:

1) czy członek rady miejskiej, który w mieście już nie mieszka, może nadal piastować mandat radnego miejskiego i uczestniczyć w zebraniach Rady?

2) czy na miejsce radnego, który wyprowadził się z miasta, może wejść zastępca z innej listy w wypadku, gdy lista zastępców, z której tenże radny wszedł do Rady, wyczerpała się?

3) czy z wyczerpanej listy zastępców radnych

mandat radnego może objąć kandydat z tejże listy?

Odpowiedź: 1) radny taki z chwilą wyjazdu na stałe do innej miejscowości traci automatycznie mandat i na jego miejsce musi wejść zastępca z danej listy. Wynika to z przepisu art. 2 i 4 dekretu z dnia 13.XII.1918 r. o wyborach do rad miejskich (Dz. P. P. P. Nr. 20, poz. 58), który stanowi, że radny musi stale mieszkać w mieście. Obecnie też tego rodzaju praktyka panuje powszechnie;

2) jest to zupełnie wykluczone, aby zastępca był powoływany z innej listy, gdyż naruszałoby to przepisy art. 6 dekretu z dnia 13.XII.1918 r. i przekreślało zasadę wyborów proporcjonalnych. Zastępcami danych radnych są jedynie osoby wybrane razem z nimi na jednej liście;

3) zastępcą radnego jest w myśl art. 1 ust. 2 dekretu z dnia 13.XII.1918 r. jedynie ta osoba, która jako zastępca zostanie ogłoszona w obwieszczeniu wydanem przez przewodniczącego komisji wyborczej. Przyczem zastępcy są wybrani w liczbie, wynoszącej połowę liczby radnych, jeżeli lista zastępców jest wyczerpana, to nie ma żadnej podstawy prawnej do sięgania do dalszych kandydatów, bo oni po zamknięciu aktu wyborczego przestali już wogóle istnieć, jako kandydaci na zastępców radnych, czy radnych.

2. Pytanie: jedna z gmin województwa wileńskiego zapytuje:

czy mogą być ściągane w drodze administracyjnej opłaty rynkowe, które są pobierane na rzecz gminy na podstawie statutu uchwalonego przez Radę Gminną na zasadzie art. 27 ustawy z dnia 11.VIII.1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych.

Odpowiedź: wszystkie opłaty pobierane na mocy art. 27 ustawy z dnia 11.VIII.1923 r. (D. U. R. P. Nr. 94, p. 747) mają charakter danin komunalnych, w przeciwieństwie do opłat pobieranych z art. 28 tejże ustawy. Z tego też powodu opłaty takie są ściągane tak samo jak i podatki komunalne, t. j. na podstawie art. 55 ust. 1 powyższej ustawy.

3. Pytanie: Komun. kasa oszczędności w Drohiczyne Poleskim zapytuje, czy przewodniczący wydziału powiatowego jest członkiem wydziału powiatowego.

Odpowiedź: przewodniczący wydziału powiatowego na obszarze województw centralnych i wschodnich nie jest członkiem wydziału powiatowego, a jedynie jego przewodniczącym. Wskazuje na to brzmienie ust. 1 art. 33, zdanie 2-gie art. 34, zdanie 1-e art. 35 i szereg innych postanowień dekretu z dnia 4.II.1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 13 p. 141). Potwierdzeniem tego stanowiska jest również przepis zawarty w § 1 przepisów wykonawczych z dnia 18 lutego 1919 r. (Monitor Polski Nr. 40 lub Dzień Urzęd. M. S. W. Nr. 14 poz. 164) w zestawieniu z przepisem ust. 3 art. 29 dekretu z dn. 4.II.1919 r.

4. Pytanie: Urzędnik Wydziału Pow. w woj. Białostockim zapytuje, do kogo obecnie należy decyzja w spr. zmiany nazwy gminy wiejskiej, rządzącej się Rozp. Gen. Kom. Z. Wsch. ze względu na art. 8 Rozp. tego z dn. 26.IX.1919 r.

Odpowiedź: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, opierając się na § 1, pkt. 2 rozporząd. Min. Spraw Wewn. z dnia 31.I.1925 r. (D. U. R. P. Nr. 17, poz. 117), ustaliło oddawna tego rodzaju praktykę, że kompetencje te, jako niezastrzeżone Ministrowi Spraw Wewnętrznych, należą do wojewodów.

5. Pytanie: urząd gminy Stary-Zamość pow. zamajskiego zapytuje:

kto obowiązany jest ponosić koszty leczenia umysłowo - chorej kobiety, która pracowała w folwarku Chomęciska Duże bez przerwy przez 14 lat w charakterze komornicy, jeżeli otrzymała w dniu 1 stycznia 1931 roku zawiadomienie o zwolnieniu z pracy z dniem 1 kwietnia 1931 roku, a w dniu 26 marca 1931 roku zabrana została z tegoż folwarku do szpitala. Choroby umysłowej dostała w wyżej wym. folwarku.

Odpowiedź: Obowiązek ten ciąży na pracodawcy chorej „tylko o tyle, o ile zachorowała ona z powodu „pańskiej roboty“ (art. 565 przepisów o najmie sług, zawartych w rozdziale IX ustawy z dnia 24.V.1860 r. o sądach gminnych (Dz. Praw Król. Polsk., t. 57, str. 215). W wypadku sporu gminy z pracodawcą — rozstrzyga go starosta (p. okólnik Min. Spraw Wew. Nr. 194 z dnia 9.XI.1931 r.).

H i P.

Nadesłane

O PRZYGOTOWYWANIU I OGŁASZANIU USTAW I INNYCH OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW.

(Materiały Komisji dla usprawnienia administracji publicznej przy Prezesie Rady Ministrów. Tom VII. Przygotowywanie i ogłaszanie obowiązujących przepisów. Projekt opracowany przez Romana Hausnera. Warszawa 1932, str. 171. Cena 4.50 zł. (wraz z przesyłką pocztową 5.50). Do nabycia w Administracji „Gazety Administracji i Policji Państwowej“, Warszawa, Długa 38).

W nowym tomie „Materiałów“, Komisja dla usprawnienia administracji publicznej ogłasza projekt przepisów o trybie prac legislacyjnych. Projekt ten, opracowany na zaproszenie Komisji przez p. Romana Hausnera, będzie w naj-

bliższym czasie poddany szerszej dyskusji zaproszonych znawców tych zagadnień. Ostatecznym celem Komisji jest zaprojektowanie przepisów, któreby wypełniły istniejące pod tym względem luki i wniosły do prac legislacyjnych więcej niezbędnej metody.

WYDAWNICTWA WYDZIAŁU STATYSTYCZNEGO MAGISTRATU M. ST. WARSZAWY.

1. Sprawozdanie z działalności Zarządu m. st. Warszawy za rok budżetowy 1.IV.1930 r. — 31.III.1931 r.
2. Rocznik Statystyczny Warszawy 1930.
3. Budżety rodzin robotniczych w Warszawie w latach 1927 — 1929.

Czy wiecie, jak zakładać i prowadzić Szkolne Kasy Oszcz., bez których nie może być wychowania młodzieży w idei oszczędności i trwałego, świadomego rozwoju zmysłu oszczędności w społeczeństwie?

Na powyższe pytanie daje radę książka
JANA DŁUGOKĘCKIEGO,
P. T.

„JAK ZAKŁADAĆ I PROWADZIĆ
SZKOLNE KASY OSZCZĘDNOŚCI“

wydana przez Samorządowy Instytut Wyd.,
w której podane są wszystkie systemy
oszczędzania, szczegółowe zasady dzia-
łania Kas i stosownie do każdego systemu
pomyślana rachunkowość wraz z instrukcją
i wzorami.

Cena książki zł. 1.20. Kom-
plety książek rachunkowych
i druków S. K. O. do na-
bycia w Samorządowym
Instytucie Wydawniczym
Warszawa, Świętokrzyska 13.

Dla instytucji oszczędnościowych w celu ułatwienia organizacji oszczędności
wykonaliśmy

specjalny typ skarbonki oszczędnościowej

Ozdobiona kolorowym rysunkiem,
wykonanym przez art. mal. S. Nor-
blina o wygodnym rozmiarze i nis-
kiej cenie — stanowi tani a skuteczny
środek rozumnej propagandy.

Cena za sztukę 40 gr.

oraz, koszta opakowania i wysyłki.

UWAGA: Zamawiający skarbonki poczy-
nając od tysiąca sztuk mogą umieścić
wytłoczoną nazwę swojej instytucji
na dolnym denku skarbonki za dodat-
kową dopłatą od całej ilości zł. 60.
Tekst prosimy nadsyłać w ilości słów
mogących się swobodnie pomieścić na
denku skarbonki.

Zamówienia prosimy kierować pod adresem:

SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY Sp. z o. o. w Warszawie, Świętokrzyska 13.

CENTRALA WĘGLOWA

BIELSKO — ŚLĄSK
UL. JAGIELLOŃSKA 9.

Dostawa węgla i koks dla Urzędów
Państwowych i Komunalnych oraz
Instytucyj Społecznych
PO ORYGINALNYCH CENACH
KOPALNIANYCH.
Z A D A C Ć O F E R T Y.

Poszukuję posady stałej nadzorca sanitarnego, dezynfektora powiatowego lub sanitariusza sejmiku w obrębie woj. warszawskiego lub lubelskiego. Pracuję w tej dziedzinie od 1918 r. Przytem umiejętnie dopomagam przy dokonywaniu sekcji i oględzin sądowo-lekarskich. Łaskawe zgłoszenia pod adresem:

Warszawa, Wąski Dunaj Nr. 18, dla R. Januszka.

SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY

SP. Z O. O. W WARSZAWIE
P O L E C A

WYDAWNICTWA BIBLIOTEKI SAMORZĄDOWEJ I KOMISY:

	Cena		Cena
1. Prof. A. Pragier: „Zarys skarbowości komunalnej“. Część I-sza i II-ga, dwa tomy, razem..	zł. 4.—	27. Kalendarz Samorządowy (siedem tomów)	
2. Inż. M. Nestorowicz: (Dyrektor Dep. Drogowego) „Sprawa drogowa w Polsce“	„ 1,20	Na r. 1926	„ 1.—
3. Inż. M. Nestorowicz: (Dyrektor Dep. Drogowego) „Zbiór Ustaw i Rozporządzeń Drogowych“ tom I i II	„ 14.—	Na r. 1927	„ 2.—
4. „Zbiór Ustaw i Rozporządzeń Drogowych“ t. III	„ 14.—	Na r. 1928	„ 2.—
5. „Zbiór Ustaw i Rozporządzeń Drogowych“ t. IV	„ 25.—	Na r. 1929	„ 2.—
6. „Zbiór Ustaw i Rozporządzeń Drogowych“ t. V	„ 18.—	Na r. 1930	„ 3.—
7. „Działalność pow. związ. komun. w dziedzinie zdrowia publicznego“	„ 0,50	Na r. 1931	„ 5.—
8. „Sadownictwo w Samorządzie Powiatowym“..	„ 0,50	Na r. 1932	„ 7.—
9. A. Bogusławski: „Samorząd w ubiegłym dziesięcioleciu“	„ 0,50	28. „Działalność Sejmiku Skierniewickiego. Osiem lat pracy“	„ 2.—
10. Skorowidz banków państw. i akcyjnych, Kas Oszczędności, Spółdzielni Kredytowych Rzplitej Polskiej“ nowe wydanie w oprac. Stef. Stan. Kwiatkowskiego	„ 7.—	29. „Sejmikowe komisje rewizyjne (wzory, regul.)“	„ 0,50
11. „Z zagadnień samorządu“	„ 2.—	30. S. Głiszczynski: „Instrukcja Biurowa dla urzędników gmin wewn. organ. gminy w b. zab. rosyjskim“	„ 1.—
12. Inż. Józef Cwikiel: „Znaki Drogowe“	„ 3,20	31. K. Windakiewicz: „Prawo o związk. międzykomunalnych“	„ 5.—
13. Dr. M. Jaroszyński: „Samorząd terytorjalny w Polsce“	„ 1,50	32. Inż. A. Zaleski: „Drzewa przy drogach“	„ 3.—
14. Dr. M. Jaroszyński: „Gospodarka gmin wiejskich na tle stanu finansów gminnych“ — oraz „Znaczenie opłat drogowych“ (w jednym tomie)	„ 3.—	33. „Zagadnienie organizacji oszczędności“. (Zbiór referatów, wygłosz. na zjeździe Delegatów K. K. O. 1929 r.), cz. I	„ 5.—
15. J. Bek: „Działalność Rady Powiatowej w Limanowie na polu popierania sadownictwa“	„ 1,50	34. „Zagadnienie organizacji oszczędności“, cz. II	„ 2,50
16. St. Pachnowski: „Przepisy budżetowe dla związków komunalnych“ (obowiązująca instrukcja budżetowa, wzory, wyjaśnienia). Wy-czerpane, nowe wyd. w oprac.	„ 3.—	35. Polak Tadeusz: „Pomoc kredytowa“	„ 2,75
17. Z. Pietkiewicz: „Gospodarka miast polskich“	„ 5.—	36. Inż. W. Marzec: „Administracja i organizacja robót“	„ 12.—
18. Projekt organizacji prac statystycznych w powiatowych związkach komunalnych. (Odbitka z kwartalnika Statystycznego G. U. S.)	„ 2,50	37. Smerek: „Banki Komunalne w Polsce“	„ 2,50
19. St. Podwiński: „Bibliografia literatury polskiej o samorządzie terytorjalnym“	„ 3.—	38. B. Markowski: „Z dziejów gospodarki miejskiej w Kielcach“	„ 2,50
20. St. Podwiński: „Ustrój samorządu powiatowego na terenie b. zaboru rosyjskiego“	„ 2.—	39. Achilles Rosenkranz: „Opłaty stemplowe, wiążące się z działalnością K. K. O.“	„ 2.—
21. St. Podwiński: Tabelaaryczne zestawienie organizacji sam. terytorj.	„ 1,20	40. S. Woyzbun: „Historja bankowości“	„ 2.—
22. St. Podwiński: Wskazówki dl inspektorów samorządu gminnego	„ 3.—	41. M. Turskiego i T. Wolframa: „Polska Tabela Procentowa“ w sprawie	„ 10.—
23. St. Tomaszewicz: „Zarys zasad naukowej org. pracy“	„ 6.—	42. Dr. K. Windakiewicz: „Komunalne Kasy Oszczędności w Rzplitej Polskiej“ — za 1 egz.	„ 5.—
24. Kowalczewski: „Stan mieszkań służby folwarcznej“	„ 1,50	43. A. K. Czyżowski: „Szara Książeczka“ za 1 egz.	„ 1,20
25. Inż. Z. Rudolf: „Podstawowe zagadnienia zdrowotne wsi i miasteczek“	„ 3,50	44. K. Kühn: „Zarys programu i metod pracy samorządu ziemskiego“	„ 5.—
26. Pamiętnik Zjazdu Przedstawicieli Sejmików Powiatowych		45. J. Długokęcki: „Jak zakładać i prowadzić szkolne kasy oszczędności“	„ 1,20
w roku 1925	„ 1.—	46. B. Brodowski: „Rejestry mieszkańców i meldunki w Polsce“	„ 6,50
w roku 1926	„ 2.—	47. K. Tokarski: „Wskazówki dla meldujących się“	„ 0,60
w roku 1927	„ 2.—	48. A. Szczepański: „Ankieta rejestracyjna ludności“	„ 0,30
		49. B. Bagiński: „Meljoracja w pow. Chełmskim“	„ 5.—
		50. S. Maltze i W. Feist: „Wskazówki dla urzędów gminnych o prowadzeniu ewidencji koni“	„ 3.—
		51. J. Roziecki: „Podręcznik dla K. K. O.“	„ 12.—
		52. K. Prökl: „O zakładach leczniczych“	„ 6.—
		53. Dr. E. Wisenberg: „Koszty leczenia w szpitalach b. zab. rosyjskiego“	„ 6.—
		54. Fr. Sedlaczek: „Bibliografia dotycząca działalności samorządu w zakresie oświaty pozaszkolnej (1905 do 1.IV.1930)	„ 2.—
		55. S. Woyzbun: „Gielda, przeszłość, organizacja obecna, obroty i t. d.“	„ 8,50

Uwaga: przyjmujemy wszelkie zamówienia na książki i czasopisma.

Przyjmujemy zamówienia na pomoce biurowe i materiały piśmienne.
Zamówienia kierować:

SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY Sp. z o. o.
ul. Świętokrzyska 13.